

זמן השחיטה

כח ומתי שוחטין? בכל זמן, בין ביום בין בלילה; והוא שתהיה אבוקה עמו, כדי שיראה מה יעשה. ואם שחט באפלה – שחיטתו כשרה.

כט השוחט ביום הכפורים או בשבת בשוגג – אף על פי שאלו היה מזיד היה מתחייב בנפשו, או מתחייב מלקות על יום הכפורים, שחיטתו כשרה.

אבל אסור לאכול מבשר הבהמה בשבת (להרחבה ראה שבת ו,כג).

כח אבוקה – לפיד שהלהבה שלו גדולה (ראה חמץ ב,ד).

כט היה מתחייב בנפשו – ביום הכיפורים ככרת, ובשבת במיתת בית דין, אם יש עדים והתראה שעבר על אב המלאכה שוחט (שבת א,א). במזיד – שחיטתו פסולה, שהרי נעשה כגוי (פה"מ חולין א,א). מלקות – עונש מן התורה, עד שלושים ותשע מלקות, לפי כוחו של הלוקה (סנהדרין יז,א). שחיטתו כשרה –

פרק שני

כללי השחיטה הכשרה (המשך)

מקום שחיטת חולין

א בכל מקום מתר לשחט, חוץ מן העזרה; שאין שוחטין בעזרה אלא קדשי מזבח בלבד, אבל החלין – אסור לשחטן בעזרה, בין בהמה בין חיה בין עוף. וכן הוא אומר בבשר תאנה: "כי יחמק ממך המקום אשר יבחר יי... וזבחת מבקרך ומצאנך... ואכלת בשעריך" (דברים יב,כא); ה' למדת שאין שוחטין בשר תאנה אלא חוץ למקום אשר בחר יי, בו וזה שנשחט חוץ למקום – הוא שמתר לאכלו בכל השערים.

ב אבל השוחט חלין בעזרה – אותו הבשר טהור, ואסור בהנייה כבשר בחלב וכיוצא בו, וקוברין אותו, ואפרו אסור, אפלו שחט לרפואה או לאכילת גויים או להאכיל לכלבים. אבל הנזחר בעזרה, והמעקר, וגוי ששחט, והשוחט ונמצאת טרפה, והשוחט בהמה חיה ועוף הטמאים בעזרה – הרי אלו כלן מתרין בהנייה.

ג ולא בהמה וחיה בלבד, אלא כל החלין אסור להכניסן לעזרה, אפלו בשר שחוטא או פרות ופת וכיוצא בהן; אם עבר והכניסן – מתרין באכילה כשהיו. ודברים אלו כלן דברי קבלה הן. וכל השוחט חלין בעזרה או האוכל פזית מבשר חלין שנשחטו בעזרה – מכין אותו מפת מרדות.

א העזרה – החצר סביב ההיכל (המבנה המרכזי במקדש), הכוללת את 'עזרת הכהנים' ואת 'עזרת ישראל' (בית הבחירה, אה; פה"מ מידות ב,ו. לא כולל 'עזרת נשים'). קדשי מזבח – בעלי חיים שהוקדשו כדי להקריב אותם על המזבח. חלין, בשר תאנה – בעלי חיים כשרים שאינם מוקדשים לשם קרבן. מקור המושג 'בשר תאוה' בפסוק המתיר לאכול בשר: "כי תאנה נפשך לאכול בשר, בכל אנת נפשך תאכל בשר" (דברים יב,ט). בכל השערים – בכל הערים, בכל מקום.

ב אסור בהנייה כבשר בחלב – אסור להשתמש בו לדבר הגורם הנאה, כשם שאסור ליהנות מבשר בחלב, "שאסור לבשלו ואסור לאכלו מן התורה, ואסור בהנייה" (מאכלות אסורות ט,א). אפרו אסור – אם נשרף באיסור (במקום לקבור אותו), האפר שלו אסור בהנאה. שחט לרפואה – כגון שיעיד את הדם לרפוי. נזחר – הורג בעל חיים שלא בשחיטה, בדקירת סכין ומוות מאיבוד דם. מעקר – עוקר את הקנה או הוושט או את שניהם גם יחד ממקום חיבורם אל הלסת (להלן ג,יד). טרפה – ראה לעיל הקדמה לפרק א. כלן מתרין בהנייה – מפני שאין אלו בגדר שחיטה, מפני שאינה שחיטה כשרה.

ג חלין – משמעות המילה כאן 'מאכלים שאינם קודש'. דברי קבלה –

הלכות שנמסרו במסורת שבעל פה, וכאן תוקפן מדברי חכמים (ראה גנבה ב,ח; ק). פזית – כנפח זית בינוני (ראה נספח מידות ומשקלות). מפת מרדות – הלקאה מדברי חכמים על שמרד בדבריהם או בדברי תורה. מספר המלקות נקבע לפי הערכת בית הדין (עדות יח,ו; פה"מ נויר ד,א).

ד האומר 'בהמה זו שלמים, וולדה חלין' – אם נשחטה בעזרה, וולדה מתר באכילה, לפי שאינו יכול לשחט אותה ברחוק מקום.

ה אין שוחטין לתוף ימים ונהרות, שמא יאמרו: עובד מי? הוא זה, ונמצא * כמקריב למים. ולא ישחט לכלי מלא מים, שמא יאמרו: לצורה שתראה בתוף הפים שחט. ולא ישחט לא לתוף הפלים ולא לתוף הגמא, שכן דרך עובדי עבודה זרה; ואם שחט – שחיטתו כשרה.

ו שוחטין לכלי מלא מים עכורין, שאין הצורה נראית בהן; וכן שוחט חוץ לגמא, והדם יורד לגמא. ובשוק לא יעשה כן, שמא יחקה את המינים. ואם שחט לגמא בשוק – אסור לאכל משחיטתו עד שיבדק אחריו, שמא מין הוא. ומתיר לשחט על דפן הספינה, והדם שותת על הדפן ויורד למים. ומתיר לשחט על גבי הפלים.

אופן השחיטה

ז כיצד שוחטין? מותח הצנאר, ומוליך הספין ומביאה עד ששוחט. בין שהיתה הבהמה רבוצה, בין שהיתה עומדת ואתו בערפה והספין בידו מלמטה ושחט – הרי זו כשרה.

ח נעץ את הספין בפתל והעביר הצנאר עליה עד שנושחט – שחיטתו כשרה, והוא שיהיה צנאר בהמה למטה וספין למעלה; שאם היה צנאר בהמה למעלה מן הספין הנועצה, שמא תרד הבהמה בכבד גופה ותחתך בלא הולכה והבאה, ואין זו שחיטה, כמו שיתבאר (להלן גיא). לפיכך, אם היה עוף – בין שהיה צנארו למעלה מן הספין הנועצה או למטה ממנה, שחיטתו כשרה.

ט השוחט והולך את הספין ולא הביאה, או הביאה ולא הוליכה, ושחטה – שחיטתו כשרה. הולך והביא עד שחתך הראש והתירו – שחיטתו כשרה. הולך ולא הביא או הביא ולא הולך, והתירו את הראש בהולכה בלבד או בהבאה בלבד: אם יש בספין כמלא שני צנארין מצנארי הנשחט – שחיטתו כשרה; ואם לאו – שחיטתו פסולה.

ח נעץ את הספין בפתל... שחיטתו כשרה – אבל לא יעשה כן לכתחילה

(מ"ט). הולכה והבאה – לאיור ראה לעיל א, טז. אם היה עוף – שאינו כבד כבהמה.

ט והתירו – כרת אותו (כס"מ בטומאת מת טו). אם יש בספין כמלא שני צנארין – רק אם יש באורך הסכין כפליים מרוחב הצנאר, שחיטתו כשרה, אבל בפתות מכן, אפשר שהפעיל לחץ גדול מדי על הצנאר, הנקראת דרסה (להלן גא).

ט שחט שני ראשים כְּאֶחָד – שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָה. י שְׁנַיִם שְׁאֲחָזוּ בְּסָפִין, אֶפְלוּ אֶחָד מֵצַד זֶה וְשֵׁנִי מֵצַד אַחֵר כְּנִגְדּוֹ, וְשָׁחְטוּ – שְׁחִיטַתָּן כְּשֶׁרָה. וכן שְׁנַיִם שְׁאֲחָזוּ שְׁנֵי סָפִינִין וְשָׁחְטוּ כְּאֶחָד בְּשְׁנֵי מְקוֹמוֹת בְּצִנּוּר – שְׁחִיטַתָּן כְּשֶׁרָה. וְאֶפְלוּ שְׁחַט זֶה הַוְשֵׁט בְּלֶבֶד אוֹ רֶבֶו, וְהִשְׁנִי שְׁחַט בְּמְקוֹם אַחֵר הֶקְנָה אוֹ רֶבֶו – הָרִי שְׁחִיטָה זֹאת כְּשֶׁרָה, וְאֵף עַל פִּי שְׂאִין הַשְׁחִיטָה כִּלְהַב בְּמְקוֹם אֶחָד. וְכֵן שְׁחִיטָה הַעֲשׂוּיָה בְּקַלְמוֹס וְשְׁחִיטָה הַעֲשׂוּיָה כְּמִסְרָק – כְּשֶׁרָה.

הכוונה בשחיטה

יא אין שְׁחִיטַת הַחֲלִין צְרִיכָה כְּנֹנָה; אֲלֵא אֶפְלוּ שְׁחַט כְּמַתְעַסֵּק אוֹ דֶרֶךְ שְׁחוּק, אוֹ שֶׁזָּרַק סָפִין לְנַעֲצָה בְּכַתֵּל וְשָׁחְטָה בְּהִלְכָתָהּ – הוֹאִיל וְהַשְׁחִיטָה כְּרָאוּי בְּמְקוֹמָהּ וְשִׁעוּרָהּ, הָרִי זֶה כְּשֶׁרָה. **יב** לְפִיכָף, חֲרַשׁ אוֹ שׁוּטָה אוֹ קָטָן אוֹ שְׁכוֹר שֶׁנִּתְבַּלְבְּלָה דַעְתּוֹ וְיָמֵי שְׁאֲחִזְתּוֹ רִיחַ רַעָה שְׁשָׁחְטוּ וְאַחֲרֵים רִואִין אוֹתָן שֶׁהַשְׁחִיטָה כְּתִקְנָה – הָרִי זֶה כְּשֶׁרָה; אֲבָל סָפִין שֶׁנִּפְלָה וְשָׁחְטָה – אֵף עַל פִּי שְׁשָׁחְטָה כְּדַרְבָּקָה, הָרִי זֶה פְּסוּלָה; שְׁנֶאֱמַר: "וְנִבְחַתְּ" (דברים יב, כא) – עַד שִׁיחֶהּ הַזּוֹבַח אָדָם, וְאֵף עַל פִּי שְׂאִינוֹ מִתְּפֹנֵן לְשְׁחִיטָהּ.

יג, גִּלְגַּל שְׁלֹאֲכֵן אוֹ שְׁלֵעֵץ שֶׁהִיָּתָה הַסָּפִין קְבוּעָה בּוֹ, וְסִבְבֵּי אָדָם אֶת הַגִּלְגַּל וְשֵׁם צִנּוּר הָעוֹף אוֹ הַבְּהֵמָה כְּנִגְדּוֹ עַד שֶׁנִּשְׁחַט בְּסִבְיַת הַגִּלְגַּל – הָרִי זֶה כְּשֶׁרָה. וְאִם הַמַּיִם הֵן הַמְּסַבִּינֵן אֶת הַגִּלְגַּל, וְשֵׁם הַצִּנּוּר כְּנִגְדּוֹ בְּשִׁעָה שֶׁסִּבְבֵּי, וְנִשְׁחַט – הָרִי זֶה פְּסוּלָה. וְאִם פֶּטֶר אָדָם אֶת הַמַּיִם עַד שֶׁבָּאוּ וְסִבְבוּ אֶת הַגִּלְגַּל, וְשָׁחַט בְּסִבְיַתוֹ – הָרִי זֶה כְּשֶׁרָה, שֶׁהָרִי מִכַּח בֶּן אָדָם כָּא.

יד, בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּסִבְיָה רֵאשׁוּנָה, שֶׁהִיא מִכַּח בֶּן אָדָם. אֲבָל מְסִבְיָה שְׁנִיָּה וְלֹאֲחֲרֶיהָ – אֵינָה מִכַּח אֲדָם אֲלֵא מִכַּח הַמַּיִם בְּהִלְכָתָן.

שחיטה לשם עבודה זרה

יד הַשּׁוֹחֵט לְשֵׁם הָרִים, לְשֵׁם גְּבָעוֹת, לְשֵׁם יָמִים, לְשֵׁם נְהָרוֹת, לְשֵׁם מְדַבְּרוֹת – אֵף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִתְּפֹנֵן לְעִבְדָן אֲלֵא לְרִפּוּאָה וְכִיּוֹצֵא בָּהּ מְדַבְּרֵי הַבָּאִי שְׂאוּמְרִין הַגּוֹיִים, הָרִי

ט שְׁחַט שְׁנֵי רָאשִׁים כְּאֶחָד – הַנִּיחַ שְׁתֵּי בַהּמוֹת זֹאת לְצַד זֹאת וְשָׁחַט אוֹתָן בַּהֶעֱבְרָה אַחַת שֶׁל הַסָּכִין. י כְּקַלְמוֹס – בַּאֲלַכְסוֹן, כְּמוֹ שֶׁמַּחְדִּידִים נֹצֵחַ אוֹ קִנָּה כְּדִי לַעֲשׂוֹת מֵהֶם קוֹלְמוֹס לְכַתִּיבָה בְּדִיו. רֵאֵה אִיּוֹר.

סוגי השחיטה – כְּקַלְמוֹס (א), כְּמִסְרָק (ב), שְׁחִטוֹ כְּאֶחָד בְּשְׁנֵי מְקוֹמוֹת בְּצִנּוּר וְכו' (ג), וְאֶפְלוּ שְׁחַט זֶה הַוְשֵׁט בְּלֶבֶד וְכו' (ד).

יא אין שְׁחִיטַת הַחֲלִין צְרִיכָה כְּנֹנָה – בְּנִיגוּד לְשְׁחִיטַת קוֹדְשִׁים (פסולי הַמּוֹקְשִׁין א, ג). מַתְעַסֵּק – הַעוֹשֶׂה דָּבָר בְּלֹא מַחֲשָׁבָה תַחִילָה אוֹ בְּלֹא כוּוֹנָה, וְרַק תּוֹךְ הַתְּעַסְקוֹתוֹ נִשְׁחַטָה הַבְּהֵמָה. "אִם לֹא הִייתה מִטְרָתוֹ וְכוּוֹנָתוֹ לְאוֹתָהּ הַפְּעוּלָה דוּוֹקָא, אֲלֵא הִייתה כוּוֹנָתוֹ לְהַתְעַסֵּק אוֹ לְשַׁחַק, וְאִין הַבְּדֵל בְּעֵינָיו אִם יִהְיֶה אוֹתוֹ דָּבָר עֲצוּמוֹ שֶׁהוּא מִתְעַסֵּק בּוֹ אוֹ מִשְׁהוֹ אַחֵר" (פ"מ כריתות ד, ג). **יב** חֲרַשׁ – מִי שְׂאִינוֹ שׁוֹמֵעַ וְאִינוֹ מְדַבֵּר, שֶׁבְּגִלְגַּל הַתְּקַשּׁוֹרֶת הַלְקוּיָה כִּינוּ לְבִין הַבְּרִיּוֹת, הִיָּה נִחְשָׁב בְּדֶרֶךְ כָּל חֶסֶר דַּעַת. "אֲבָל מִי שֶׁמְדַבֵּר וְאִינוֹ שׁוֹמֵעַ אוֹ שׁוֹמֵעַ וְאִינוֹ מְדַבֵּר – הָרִי הוּא כָּל אָדָם" (אישות ב, ב). **שׁוּטָה** – שְׂאִינוֹ שְׁפוּי בְּדַעְתּוֹ. **קָטָן** – מִי שְׂאִינוֹ בֶּן 13 שָׁנָה אוֹ שְׁעָדִיין לֹא צִמְחוּ לוֹ שְׁתֵּי שַׁעֲרוֹת בְּאִזּוֹר הָעֵרוּוָה (ש"ס). **שְׁאֲחִזְתּוֹ רִיחַ רַעָה** – "כֹּל לְקִיּוֹן בְּכוֹחַ הַהִבְחָנָה שֶׁל הָאָדָם, תֵּהִיָּה סִיבְתוֹ אֲשֶׁר תֵּהִיָּה" (פ"מ ע"רובין ד, א), וְכַלְכַּל זֶה מַחְלוֹת נֶפֶשׁ קְבוּעוֹת אוֹ זְמַנִּיּוֹת (פ"מ שבת ב, ב; בִּיאַת הַמְּקַדָּשׁ ט, טז).

יג, גִּלְגַּל שְׁלֹאֲכֵן אוֹ שְׁלֵעֵץ – כְּגוֹן גִּלְגַּל שֶׁשִׁמַּשׁ לְרִלִיית מַיִם מִן הַנְּהַר וְכדוּמָה. **פֶּטֶר אָדָם אֶת הַמַּיִם** – פִּתַּח אֶת סִכְר הַמַּיִם, וְסוּבְבוּ הַמַּיִם הַזּוֹרְמִים אֶת הַגִּלְגַּל. **יג**, סִבְיָה – סִיבּוּב.

יד לְשֵׁם הָרִים... לְרִפּוּאָה וְכו' – לְפִי דְמִיוֹנוֹ, שֶׁהוּא מְדַמָּה שֶׁלֹּא יִזְקָהוּ הַשְּׂדִים הַנִּמְצָאִים שֶׁם אוֹ שִׁיָּה מוֹגֵן מִפְּנֵי עֵין הָרַע וְכדוּמָה, אֲבָל לֹא שֶׁעוֹבֵד עֲבוּדָה זְרָה, מִפְּנֵי שְׂאִינוֹ מְקַבֵּל אוֹתָם לְשֵׁם אֱלוֹהוֹת (ק', וְרֵאֵה עֲבוּדָה זְרָה ג, ג). דְּבָרֵי הַבָּאִי – דְּבָרֵי שְׁטוֹת.

שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה – ראה בהקדמה לפרק א. והיא מותרת בהנאה. לְשֵׁם מִזְלָה... – לכוז עליון, המהות שעובדי עבודה זרה מדמים שהיא משפיעה על גורל אותו דבר גשמי (פה"מ חולין ב,ח). תְּקַרְבַּת – דברים המוקרבים לעבודה זרה (עבודה זרה ז,ב).

טו תְּלִיפָה – חלקי השומן האסורים באכילה (מאכלות אסורות ז,ה). בַּחוּץ – מחוץ למקדש. בְּהִלְכוֹת פְּסוּלֵי הַמְּקַדְשִׁין – ושם נתבאר שאם השוחט חושב בזמן השחיטה לעבור עברה לאחר השחיטה, מחשבתו פוסלת את הקרבן.

יו הַשּׁוֹחֵט לְשֵׁם קִדְשִׁים – שאמר בשעה ששחט שהשחיטה היא לשם קרבן. קִדְשִׁים שֶׁמֵּתְנַדְבִּין וְנוֹדְרִין – קרבנות נדבה, שלא חייבה אותו התורה להביא אותם, שהוא יכול להקריב אותם בכל זמן, אם ירצה. ו"מ"ה בין נדרים לנדבות? שהנודר – אם הפריש קרבנו ואבד או נגנב, חייב באחריותו, עד שיקריב כמו שנדר; והמתנדב ואמר 'זו' – אם מת או נגנב, אינו חייב באחריותו" (מעשה הקרבנות יד,ה). שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה – מחשש שהקדיש את הבהמה ושחט אותה (טור יד"ד א, ק).

יח עוֹלָה, שְׁלָמִים, תּוֹדָה – קרבנות שהאדם רשאי להתנדב אותם בכל שעה שהוא רוצה. פֶּסַח – קרבן הפסח. מְפָרִישׁ אוֹתוֹ – מקדיש את השם המיוחד לקרבן.

יח חֲטָאֵת, אֲשֶׁם וְדָאֵי – קרבנות חובה הבאים לכפר על חטאים מסוימים (מעשה הקרבנות א,ג). אֲשֶׁם תְּלוּי – קרבן שהאדם מביא אם יש לו ספק אם עבר עברה שכפרתה בהבאת קרבן חטאת (שם), והוא נקרא 'אשם תלוי', "מפני שהוא מכפר על הספק, ותולה לו עד שייודע לו בוודאי שחטא בשגגה, ויקריב חטאתו" (שגגות ח,א). בְּכוֹר – ראה לעיל ביאור א,א. מַעֲשֹׂר – מעשר בהמה,

10% מן הבהמות הנולדות בכל שנה, והם נאכלים לבעלים: אם הבהמה תמימה, היא קדושה, וחייב להקריב אותה במקדש, ויכול לאכול אותה; ואם נפל בה מום, הרי היא בגדר חולין, ויכול לאכול אותה בלא להקריב אותה במקדש (בכורות ו,א-ה). תְּמוּדָה – בהמה שניסה להקדיש אותה במקום בהמה אחרת מוקדשת. אסור להמיר בהמה בבהמה, והדין הוא ששתי הבהמות קדושות (תמורה א,א). שְׁחִיטָתוֹ פְּשָׁרָה – מפני שאינם באים בנדר ונדבה.

כ עוֹלַת יוֹלְדֵת – היולדת חייבת להביא קרבן חטאת וקרבן עולה, אף אם הפילה את ולדה (מחוטרי כפרה א). קוֹל יֵשׁ לָהּ – הדבר מתפרסם ונודע בציבור, ואין חשש שהפילה את ולדה ושהבהמה מוקדשת. עוֹלַת נִזִיר – במלואת ימי הנזירות, הנזיר חייב להביא שלושה קרבנות, עולה וחטאת ושלמים (ניזירות ח,א). שְׁעָקַר הַנְּזִירוֹת נִדָּר מִן הַנְּדָרִים – והוא יכול להיות נזיר בכל עת.

שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה. אָבַל אִם שָׁחַט לְשֵׁם מִזְלָה הִיָּם אוּ מִזְלָה הָהָר אוּ לְכוּכְבִּים וְלְמַזְלוֹת וְכִיּוֹצֵא בָהֶן – הָרִי זוֹ אֲסוּרָה בַּהֲנָאָה, כָּכֵל תְּקַרְבַּת עֲבוּדָה זָרָה.

טו הַשּׁוֹחֵט אֶת הַבְּהֵמָה לְזֶרֶק דָּמָה לְעֲבוּדָה זָרָה אוּ לְהַקְטִיר חֲלִיבָה לְעֲבוּדָה זָרָה – הָרִי זוֹ אֲסוּרָה, שְׁלוּמְדִין מִחֲשֵׁבָה בַּחוּץ בַּחֲלִין מִמַּחֲשֵׁבָת הַקִּדְשִׁים בַּפְּנִים, שֶׁמִּחֲשֵׁבָה כְּזוֹ פּוֹסְלַת בָּהֶן, כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר בְּהִלְכוֹת פְּסוּלֵי הַמְּקַדְשִׁין (ט,י). **טז** שְׁחִיטָה, וְאַחֵר כִּף חֶשֶׁב לְזֶרֶק דָּמָה לְעֲבוּדָה זָרָה אוּ לְהַקְטִיר חֲלִיבָה לְעֲבוּדָה זָרָה – הָרִי זוֹ אֲסוּרָה מִסַּפֵּק, שֶׁמָּא סוּפוֹ הוֹכִיחַ עַל תְּחִלָּתוֹ, וּבְמַחֲשָׁבָה כְּזוֹ שָׁחַט.

שחיטה לשם קודשים

יו הַשּׁוֹחֵט לְשֵׁם קִדְשִׁים שֶׁמֵּתְנַדְבִּין וְנוֹדְרִין כְּמוֹתֶן – שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה, שֶׁזֶה כְּשׁוֹחֵט קִדְשִׁים בַּחוּץ. שָׁחַט לְשֵׁם קִדְשִׁים שְׂאִינָן בְּאִין בְּנִדָּר וְנִדְבָה – שְׁחִיטָתוֹ בְּשָׁרָה.

יח בֵּיצַד? הַשּׁוֹחֵט לְשֵׁם עוֹלָה, לְשֵׁם שְׁלָמִים, לְשֵׁם תּוֹדָה, לְשֵׁם פֶּסַח – שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה; הוֹאִיל וְהַפֶּסַח מְפָרִישׁ אוֹתוֹ בְּכֹל הַשָּׁנָה בְּכֹל יַעַת שִׁרְצָה, הָרִי הוּא דוֹמָה לְדָבָר הַנִּדָּר וְהַנְּדָב.

שָׁחַט לְשֵׁם חֲטָאֵת, לְשֵׁם אֲשֶׁם וְדָאֵי, לְשֵׁם אֲשֶׁם תְּלוּי, לְשֵׁם בְּכוֹר, לְשֵׁם מַעֲשֹׂר, לְשֵׁם תְּמוּדָה – שְׁחִיטָתוֹ בְּשָׁרָה. **יט** הִיָּה מִחֵיב חֲטָאֵת, וְשָׁחַט וְאָמַר 'לְחֲטָאֵתִי' – שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה. הִיָּה לוֹ קֶרְבֵן בַּתּוֹף בֵּיתוֹ, וְשָׁחַט וְאָמַר 'לְשֵׁם תְּמוּרַת זְבָחִי' – שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה, שֶׁהָרִי הִמִּיר בּוֹ.

כ הָאִשָּׁה שֶׁשָּׁחֲטָה לְשֵׁם עוֹלַת יוֹלְדֵת, וְאָמְרָה 'זוֹ לְעוֹלַתִי' – שְׁחִיטָתָהּ בְּשָׁרָה, שְׂאִין עוֹלַת יוֹלְדֵת בָּאָה בְּנִדָּר וְנִדְבָה, וְהָרִי אֵינָה יוֹלְדֵת שְׁנִתְחַיְבָה בְּעוֹלָה. וְאֵין חוֹשְׁשִׁין לָהּ שֶׁמָּא הִפְיִלָה, שֶׁכָּל הַמְּפֹלֵת – קוֹל יֵשׁ לָהּ. אָבַל הַשּׁוֹחֵט לְשֵׁם עוֹלַת נִזִיר – אֵף עַל פִּי שְׂאִינוֹ נִזִיר, שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה, שֶׁעָקַר הַנְּזִירוֹת נִדָּר מִן הַנְּדָרִים.

שחיטה משותפת ושחיטת גוי

כא₁ שְׁנַיִם אוֹחֲזִין בְּסַפְּכֵין וְשׁוֹחֲטִין, אֶחָד נִתְפָּן לְשֵׁם דְּבַר שֶׁהִשְׁחֵט לוֹ שְׁחִיטָתוֹ אֶסְוֶה – כְּגוֹן עֲבוּדָה זָרָה אוֹ קֶרֶבֶן.

כא₂ שְׁאִין אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל אוֹסֵר דְּבַר שְׁאִינוֹ שְׁלוֹ – הָאָדָם עֲשׂוּי לְאִסּוּר דְּבַר שְׁאִינוֹ שְׁלוֹ בְּגַלְל מַעֲשִׂי, בְּלִי קֶשֶׁר לְכוּונָתוֹ, כְּגוֹן עַל יְדֵי שְׁפִיכַת חֵלֶב לְסִיר הַבָּשֶׂר שֶׁל חֵבְרוֹ. לִכֵּן מוּבָן שֶׁהֵלֵל 'אִין אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל אוֹסֵר דְּבַר שְׁאִינוֹ שְׁלוֹ' חֵלֶב רַק אִם הָאִסּוּר תְּלוּי בְּמַחֲשֵׁבָה אוֹ בְּרִצּוֹן. לִכֵּן הִבְהַמָּה אֵינָה נְאֻסֶרֶת עִקֵּב מַחֲשֵׁבֶת מִי שְׁאִינוֹ בְּעֵלִיָּה (חֻבְל וּמְדִיק ז.ו. וְרָאָה עוֹד: עֲבוּדָה זָרָה ח, 3א; אִסּוּרֵי מוֹזֵב ד, טו. וְרָאָה טוֹמַת מַת י, ה. שֶׁהָאִסּוּר הוּא מְדֻרְבָּן, כְּפִי שְׁבִיאָרוֹ הַתּוֹסְפוֹת בִּיבְמוֹת פג, א).

כא₂ בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּשֶׁהִיָּה לוֹ בְּהַ שְׁתַּפּוֹת. אֲבָל אִם אִין לוֹ בְּהַ שְׁתַּפּוֹת – אֵינָה אֶסְוֶה, שְׁאִין אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל אוֹסֵר דְּבַר שְׁאִינוֹ שְׁלוֹ, שְׁאִין כּוֹנְנָתוֹ אֶלָּא לְצַעֲרוֹ.

כב יִשְׂרָאֵל שֶׁשְׁחֵט לְנִכְרֵי – אֶף עַל פִּי שֶׁהִנְכָרִי מִתְּפָּן לְכָל מָה שְׁיִרְצֶה, שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָה, שְׁאִין חוֹשֵׁשִׁין אֶלָּא לְמַחֲשֵׁבֶת הַזּוֹבְחִת, לֹא לְמַחֲשֵׁבֶת בַּעַל הַבְּהֵמָה. לְפִיכֵן, נִכְרֵי שֶׁשְׁחֵט לְיִשְׂרָאֵל, אֶפְלוּ הֵיָּה קָטָן – שְׁחִיטָתוֹ נִבְלָה, כְּמוֹ שְׁיִתְבָּאָר (להלן ד, יא).

כא₁ דְּבַר שֶׁהִשְׁחֵט לוֹ שְׁחִיטָתוֹ אֶסְוֶה – כְּגוֹן עֲבוּדָה זָרָה אוֹ קֶרֶבֶן.

כא₂ שְׁאִין אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל אוֹסֵר דְּבַר שְׁאִינוֹ שְׁלוֹ – הָאָדָם עֲשׂוּי לְאִסּוּר דְּבַר שְׁאִינוֹ שְׁלוֹ בְּגַלְל מַעֲשִׂי, בְּלִי קֶשֶׁר לְכוּונָתוֹ, כְּגוֹן עַל יְדֵי שְׁפִיכַת חֵלֶב לְסִיר הַבָּשֶׂר שֶׁל חֵבְרוֹ. לִכֵּן מוּבָן שֶׁהֵלֵל 'אִין אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל אוֹסֵר דְּבַר שְׁאִינוֹ שְׁלוֹ' חֵלֶב רַק אִם הָאִסּוּר תְּלוּי בְּמַחֲשֵׁבָה אוֹ בְּרִצּוֹן. לִכֵּן הִבְהַמָּה אֵינָה נְאֻסֶרֶת עִקֵּב מַחֲשֵׁבֶת מִי שְׁאִינוֹ בְּעֵלִיָּה (חֻבְל וּמְדִיק ז.ו. וְרָאָה עוֹד: עֲבוּדָה זָרָה ח, 3א; אִסּוּרֵי מוֹזֵב ד, טו. וְרָאָה טוֹמַת מַת י, ה. שֶׁהָאִסּוּר הוּא מְדֻרְבָּן, כְּפִי שְׁבִיאָרוֹ הַתּוֹסְפוֹת בִּיבְמוֹת פג, א).

כב הַזּוֹבְחֵת – הַשּׁוֹחֵט (וְהוּא הַדִּין בְּקֶרְבָּנוֹת. רָאָה פְּסוּלֵי הַמוֹקְדִּשִׁין יד, א). אֶפְלוּ הֵיָּה קָטָן – שְׁאִין לוֹ כּוֹנְנָה.

פֶּרֶק שְׁלִישִׁי

3

הפוסלים העיקריים בשחיטה

פתיחה

א חֲמֻשָּׁה דְּבָרִים מְפַסְדִּין אֶת הַשְּׁחִיטָה, וְעַקֵּר הַלְכוֹת שְׁחִיטָה לְהַזְהִיר מִכָּל אַחַת מֵהֶן, וְאֵלוּ הֵן: שְׁהִיָּה, חֲלָדָה, דְּרָסָה, הַגְרָמָה, וְעֶקֶר.

שהייה

ב שְׁהִיָּה כִּיצַד? הֵרִי שֶׁהִתְחִיל לְשַׁחֵט, וְהִגְבִּיָּה יָדוֹ קִדְּם שְׁיִגְמַר הַשְּׁחִיטָה, וְשֶׁהָה, בֵּין בְּשׁוֹגֵג בֵּין בְּמִזִּיד, בֵּין בְּאִנּוּס בֵּין בְּרִצּוֹן, וְחִזּוֹר הוּא אוֹ אַחֵר וְגַמַּר אֶת הַשְּׁחִיטָה: אִם שְׁהָה כְּדִי שְׁיִגְבִּיָּה הַבְּהֵמָה וַיִּרְבִּיצְנָה וַיִּשְׁחֵט – שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה; וְאִם שְׁהָה פְּחוֹת מִכְּדִי זֶה – שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָה.

ג הֵיָּתָה בְּהֵמָה דְּקָה – שַׁעוֹר שֶׁהִיָּתָה כְּדִי שְׁיִגְבִּיָּה בְּהֵמָה דְּקָה וַיִּרְבִּיצְנָה וַיִּשְׁחֵט. וְאִם הֵיָּתָה גְּסָה – כְּדִי שְׁיִגְבִּיָּהּ וַיִּרְבִּיצְנָה וַיִּשְׁחֵט. וּבְעוֹף – כְּדִי שְׁיִגְבִּיָּה בְּהֵמָה דְּקָה וַיִּרְבִּיצְנָה וַיִּשְׁחֵט.

ד שְׁחֵט מְעַט וְשֶׁהָה מְעַט, וְשַׁחֵט מְעַט וְשֶׁהָה מְעַט, עַד שְׁגַמַּר הַשְּׁחִיטָה, וְלֹא שְׁהָה בְּפַעַם אַחַת שַׁעוֹר שֶׁהִיָּה,

א מְפַסְדִּין – פּוֹסְלִים. שְׁהִיָּה – הַפְּסָקָה. חֲלָדָה – תַּחֲיִיבָה אוֹ הַסְּתָרָה. דְּרָסָה – לַחֲצִיזָה כְּבַעַל חַיִּים דּוֹרֵס הַנוֹעֵץ אֶת צִיפּוֹרְנֵיו בְּטֶרֶפוֹ. הַגְרָמָה – חֲרִיגָה מִמְּקוֹם הַשְּׁחִיטָה. עֶקֶר – הוֹצָאת הַחַיִּים מִמְּקוֹם חִיבוּרָם בְּלוֹעַ בַּעַל הַחַיִּים הַנִּשְׁחָט.

ב שְׁהָה כְּדִי – הַמְתִּין זְמַן מֵהַ שְׁיִגְבִּיָּה הַבְּהֵמָה וַיִּרְבִּיצְנָה – הַעֲרַכְתָּ זְמַן לַעֲשִׂיַת שְׁלוֹשׁ הַפְּעוּלוֹת הָאֵלֶּה: הַגְּבַהַת הַבְּהֵמָה כְּשֶׁהִיא שׁוֹכֶכֶת בְּתַנּוּחָה שְׁאִינָה מֵאִפְשֶׁרֶת שְׁחִיטָה, הַשְּׁכַבְתָּה לְקִרְיַת שְׁחִיטָתָה וְשְׁחִיטָתָה.

ג בְּהֵמָה דְּקָה – צֹאן: כְּבָשִׂים וְעִזִּים. גְּסָה – בָּקָר: פְּרִים, פְּרוֹת וְעִגְלִים.